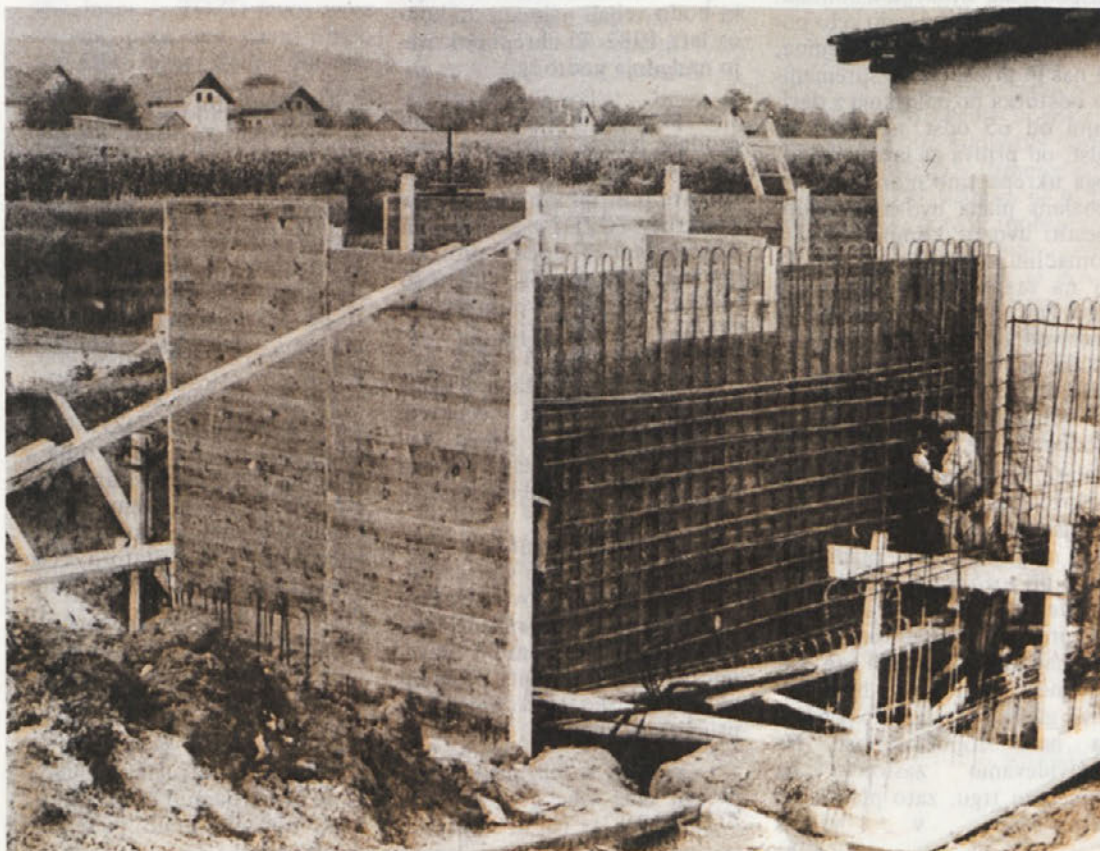

novoles

30. julij 1982

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

Pogled na gradbišče črpališča tehnološke vode v Straži, ki bo zgrajeno že čez dva meseca.

Gospodarjenje in plan

GOSPODARJENJE V PRVEM POLLETJU IN PLAN ZA TRETJE ČETRTLETJE 1982

Za nami je prvo polletje, zato je prav, da si ogledamo ekonomsko uspešnost poslovanja naše delovne organizacije. V tem članku bomo posvetili pozornost predvsem delovni organizaciji kot celoti. Žal bodo podatki za celotno dejavnost znani šele kasneje, tako da jih ne moremo primerjati z rezultati naše delovne organizacije.

Proizvodnja je v prvem polletju dosegla operativni plan proizvodnje s 96,6 odstotki. Ne glede na nedoseganje planirane proizvodnje pa je bila proizvod-

nja v prvem polletju letošnjega leta za okoli 5 odstotkov višja kot v enakem obdobju lani. Glede na statistične podatke, iz katerih je razvidno, da proizvodnja v dejavnosti kot celoti stagnira, je ta odstotek povečanja razveseljav. Število zaposlenih se je v delovni organizaciji povečalo za 2,4 %, kar pomeni, da smo uspeli povečati produktivnost dela za 2,5 %. Daljši zastoj v proizvodnji ni bilo, razen pri IGK, kjer je bila proizvodnja zaradi pomanjkanja plina in remonta ustavljena skoraj za cel mesec. Tudi v drugih temeljnih organizacijah je občasno primanjkovalo kritičnih materialov, vendar to ni povzročilo večjih izpadov v proizvodnji. Kljub slabemu položaju na nabavnem trgu, se tudi v prvem polletju nismo izognili stalni tendenci povečanja vrednosti zalog materialov in surovin na skladišču, kar

nam je oteževalo finančno likvidnost.

Tudi stanje na prodajnem trgu v prvem polletju ne moremo oceniti kot zadovoljivo. Prodaja kupcem (izključujoč transakcije med temeljnimi organizacijami v okviru delovne organizacije) je sicer sledila proizvodnji, vendar se je že v začetku leta začel zapirati za nas najpomembnejši ameriški trg, kjer se je v pogojih gospodarske recesije zmanjšalo povpraševanje tudi za naše gugalnike.

Posledice so za našo delovno organizacijo občutne, saj smo zabeležili izpad izvoza glede na plan za 1.276.000,00 dolarjev. Prodaja na domačem trgu se je ugodno odvijala, čeprav so občutne razlike glede proizvodnega asortimana posamezne temeljne organizacije. Tako npr. se je močno zmanjšalo povpraševanje, kot posledica zmanjšanja obsega gradbene

dejavnosti, po keramičnih ploščicah in vezanih ploščah. Pri posameznih proizvodih je nastalo v prvem polletju neravnovesje med nabavnimi cenami reprod-materialov in prodajno ceno gotovih izdelkov, tako da smo prodajali tudi proizvode, ki nam niso pokrili vseh stroškov proizvodnje. Popravki prodajnih cen pa so zamudna in so bili v več primerih prenizki, da bi nam zagotovili zadovoljivo akumulacijo.

Glede na kratko orisane pogoje, v katerih smo gospodarili v prvem polletju, tudi finančna situacija delovne organizacije ni bila najboljša. Naraščanje zalog surovin in materialov je bilo le eden od razlogov. Drugi vzroki so bili še: pretežno plačevanje naših kupcev z menicami, podaljševanje rokov zapadlosti prejetih menic, majhne možnosti najemanja bančnih kreditov, ker imajo banke omejitve porasta svojih plasmajev, večja izplačila za investicije itd.

Sedaj si na kratko ogledimo kakšen ekonomski rezultat smo dosegli v teh težkih pogojih gospodarjenja. Dohodek delovne organizacije je v obdobju I – VI. 82 z našal 548.763.000,00 din, kar pomeni, da smo novoustvarjeno vrednost glede na enako obdobje lani povečali za 29 odst., oz. da smo presegli polovico letnega plana za 2,2 odstotkov. Tako kot pri vseh ostalih OZD, je bila tudi pri nas rast dohodka pod vplivom velikega povečanja amortizacije osnovnih sredstev, ki se je glede na enako obdobje lani povečala za nekaj več kot 100 odstotkov, kar je, s stališča reprodukcijske sposobnosti naše delovne organizacije ter

(Nadaljevanje na 2. strani)

OBVESTILO

Naslednja številka glasila izide 27. avgusta.

Zadnji rok za oddajo prispevkov je 18. avgust do 9. ure.

UREDNIŠTVO

Gospodarjenje in plan

(Nadaljevanje s 1. strani)

omejevanja deleža dohodka za splošno in skupno porabo, prav gotovo pozitivno.

Naslednji razveseljiv podatek je ta, da smo pri porabi surovin in materialov prihranili 5,8 odstotkov od normirane porabe. Prav tako gospodarno smo se obnašali pri fiksnih materialnih stroških, to je vseh materialnih stroških razen direktnih surovin in materialov, kjer smo dosegli prihranek v višini 5.502.059,00 din glede na planirane stroške. Ti prihranki so dejansko še večji, saj gre občuten del prekoračitev planiranih stroškov na račun amortizacije, ki sicer za delovno organizacijo pomeni strošek, vendar pa ne izdarek. Med obveznostmi iz dohodka smo največji indeks zabeležili pri obrestih in sicer za 42,5 odst. in zavarovalnih premijah za 58,7 odst. Za akontacije osebnih dohodkov smo namenili 64,4 odst. čistega dohodka oz. 252.951.000,00 din, kar predstavlja povečanje za 21 odst. To pomeni, da v prvem polletju tako zaradi rasti dohodka, kakor tudi zaradi deleža izvoza v celotnem prihodku, nismo kršili družbenega dogovora o gibanju osebnih dohodkov, vendar glede na splošno gospodarsko situacijo in negativne pogoje gospodarjenja v drugem polletju ni realnih možnosti za poračunavanje osebnih dohodkov za nazaj.

V poslovni sklad, to je za akumulacijo, smo namenili 114.080.000,00 din in tako dosegli v povprečju akumulativnost na sredstva v višini 6,3 %, kar je za 0,3 odstotne točke več kot v prvem polletju lanskega leta.

Vse temeljne organizacije razen tozda IGK so zaključile prvo polletje pozitivno. Vzrokov za izgubo (16.000.000,00) je več, najpomembnejši pa so bili: zastoj v proizvodnji, prenizek obseg prodaje kot posledica zmanjšanja povpraševanja, povečanje nabavnih cen surovin, predvsem plina in prepozno ter premajhno povečanje prodajnih cen. Če razčlenimo poslovanje po mesecih je opazno občutno izboljšanje poslovanja temeljne organizacije v zadnjih mesecih, predvsem pa v juniju, ko je tozda dosegel pozitivni rezultat, kar je dokaz, da ukrepi, ki smo jih prevzeli tako na proizvodnem kot na prodajnem področju, že prinašajo rezultate.

Ekonomski rezultat za delov-

no organizacijo kot celoto lahko označimo kot dober, posebno še glede na razmere na trgu, vendar je potrebno omeniti, da precejšnja komponenta v dohodku predstavlja večja dinarska protivrednost izvoza, kakor tudi tečajne razlike za prilive za izvoz, ki smo ga urešničili v preteklem letu. Za oba faktorja pa se imamo zahvaliti le naraščanju tečaja dolarja glede na dinar.

Na kratko si oglejmo še pogoje gospodarjenja in pričakovane rezultate v tretjem četrtletju. Ne pričakujemo, da se bo gospodarska situacija izboljšala. Vsi znaki napovedujejo celo poslabšanje. Bistvena sprememba, ki nas je prizadela, je sprememba odstotka razpolaganja z devizami od 65 odst. na samo 30 odst. od priliva za izvoz. Zaradi tega ukrepa smo morali izvršiti rebalans plana uvoza in nadomestiti uvozne kompenzacije z domačimi, seveda le s tistimi, ki so na razpolago na domačem trgu, zato predvidevamo, da bo proizvodnja v tretjem četrtletju ostala na dinamiki prvega polletja, in bo za 3,5 odst. manjša od dinamike letnega plana. Možnosti za izvoz bodo še manjše kot v prvem polletju in zaskrbljujoče je dejstvo, da najmanjšo proizvodnjo, kot posledico manjše prodaje, planiramo samo pri tozdih izvoznikih.

Eden od ukrepov za obnovo prodaje na ameriškem trgu je zmanjšanje dolarskih cen, kar bo imelo, če dolar ne bo revaloriral glede na dinar, posledice na našo dohodkovnost. Ne predvidevamo zastojev na domačem trgu, zato planiramo dohodek v višini

303.914.000,00 din in delež čistega dohodka za poslovni sklad v višini 67.125.000,00 din. Kljub temu pa ti rezultati za tretje četrtletje pomenijo povečanje dohodka glede na enako obdobje lani le za 9 odst., vendar bo tudi za doseg te ciljev potrebno precejšnje organiziranje. Za TOZD IGK ne planiramo izgube, vendar je za to pogoj doseganje optimistične ocene obsega prodaje ter zadržanje nabavnih cen v sedanjih okvirjih.

Glede na situacijo smo plan dopolnili z nekaterimi ukrepi, ki bodo veljali najmanj do konca leta 1982. Ti ukrepi pokrivajo naslednja področja:

- program ukrepov k planu prodaje, izvoza in uvoza, v katerem so zajeti vsi prodajno-nabavni postopki za zagotovitev preskrbe TOZD s potrebnimi materiali ter za prodajo proizvedenih proizvodov. Ti ukrepi so razčlenjeni po posameznih TOZD in po področjih;

- ukrepi za zagotavljanje finančne likvidnosti – ti ukrepi se nanašajo na vse slabšo situacijo na področju zagotavljanja dinamike in devizne likvidnosti;

- ukrepi ob zmanjšanju proizvodnje ali zastojih v proizvodnji glede na pričakovane težave so vse delovne organizacije po sklepu izvršnega sveta SR Slovenije dolžne pripraviti program ukrepov, kako bodo ravnale v primeru zastojev;

- posebej so bili pripravljeni ukrepi za sanacijo stanja v TOZD IGK, ki naj bi zagotovili

njegovo dokončno proizvodno in prodajno stabilizacijo ter odpravo izgube.

Kot je razvidno iz zgornjega opisa so problemi precejšnji, vendar menimo, da bomo delavci Novolesa s trdim delom prebrodili tudi to težavno obdobje in kljub vsemu dosegli dober rezultat.

DS SOZD UNILES v Novolesu

Čeprav je bil petek 25. junija v Novolesu v Straži navaden delavni dan, se je po marsičem razlikoval od drugih. Ta dan je, lahko bi rekli, potekal v znamenju Unilesa, saj so se ob devetih sestali direktorji OZD, združenih v SOZD Uniles, hkrati pa je zasedala tudi samoupravna delavska kontrola SOZD.

Ob enajsti uri se je pričela delavna seja DS SOZD UNILES, ob 13. uri pa je bila v jedilnici DO Novoles slavnostna seja SOZD. V krajšem kulturnem programu je nastopil Dolenski oktet in recitatorji, ki so predstavili nekaj priložnostnih pesmi, napisanih prav za to svečanost.

Zbranim je spregovoril tudi predsednik SOZD UNILES dr. Tone Krašovec, ki je v uvodu podal oceno gospodarjenja SOZD in hkrati nakazal naloge, ki so pred nami. Ob tej priložnosti so bile prvič podeljene

Delegate DS SOZD UNILES je v imenu delavcev Novolesa pozdravil tov. Vladimir Bajc, direktor DSSS Novoles.

tudi plakete SOZD UNILES in to vsem tistim zaslužnim delavcem, ki so s svojim delom pripomogli, da je SOZD postal to kar je danes.

Plakete so prejeli: Jože Knez, predsednik kolektivnega poslovnega organa DO Novoles; Vlado Jurančič, upokojenec, prej glavni direktor DO Marles; Tine Ravnikar, upokojenec, prej glavni direktor DO Lesnina; Vlado Mejač, upokojenec, pred tem predsednik SO Vrhnika in glavni, direktor DO Liko; Milan Lutman, svetovalec v DO Javor – TOZD izvoz uvoz Sežana, pred tem glavni direktor DO Javor; Miha Ravnik, sekretar predsedstva CK ZKS, pred tem glavni direktor DO Meblo; Ferdo Rakuša, predsednik SO Maribor – Podbrežje, pred tem direktor razvojnega sektorja DO Marles; Franc Sikošek, predsednik sindikalnega sveta občine Kamnik, pred tem vodja delavnice za površinsko obdelavo v DO Stol; Viktor Arh, pomočnik glavnega direktorja v DO Meblo; Vili Pavlič, direktor TOZD Blagovni promet v DO Novoles; Vlado Plahuta, pomočnik glavnega direktorja v DO Marles; Peter Zajc, direktor DSSS Lesnina; Mirko Pečar, član kolektivnega poslovnega organa v DO Novoles; Janez Grünfeld, direktor finančnega sektorja v DO Lesnina; Stane Svetlič, direktor TOZD notranja trgovina prodajna mreža Lesnina; Ladislav Gasparič, pomočnik predsednika SOZD Uniles; Splošno združenje LES Ljubljana in Beogradski sajam Beograd.

VANJA KASTELIC

UNILES

*Kaj ta pesem neugnana?
Kaj se zbira mnoštvo moč
dan današnji že za rana?
Kdo mi to povedal boš?
Seja delavskega sveta
v Straži kmalu bo začeta.
Bogme da, da je res:
to je vendar – UNILES!*

*Zbrali so se delegati
fabrik združenih v naš SOZD,
ki vedo se prav ravnati,
kadar za korist gre TOZD.
Tu so danes se dobili,
da bi skupaj kaj sklenili.*

*Bogme da, da je res:
to je vendar – UNILES!*

*Kakšna gospodarska pota
nam pripravlja novi ZIS?
Kak' premamit SISEOTA,
kak' obvarovat se kriz?
To zdaj bodo reševali,
marsikoga v rog ugnali...
Bogme da, da je res:
to je vendar – UNILES!*

*Zdraven še priznanja dali
bodo pametnim možem,
ker prav delati so znali
v prid in slavo oblastem.
Vsi enotni smo in družni,
da za SOZD so naš zaslužni!
Bogme da, da je res:
Naj živi naš UNILES!*

10. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Deseti kongres Zveze sindikatov Slovenije bo 11., 12. in 13. oktobra letos v kulturnem domu Ivana Cankarja v Ljubljani. Udeležilo se ga bo 786 delegatov ter številni gostje in novinarji.

Kongres bo delal v petih komisijah, ki bodo obravnavale naslednje tematske sklope:

– Zveza sindikatov Slovenije v boju za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije na podlagi socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov;

– Zveza sindikatov Slovenije v boju za odločilno vlogo delavcev v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja;

– Zveza sindikatov Slovenije v boju za uresničevanje politike združevanja dela in sredstev na socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih osnovah;

– politična, organizacijska ter kadrovska izgradnja in statut Zveze sindikatov Slovenije.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je že sprejel osnutek kongresnih gradiv: osnutek poročila o delu Zveze sindikatov Slovenije med 9. in 10. kongresom, osnutek sprememb in dopolnitev statuta Zveze sindikatov Slovenije ter

osnutek resolucije „Naloge Zveze sindikatov Slovenije v boju za nadaljnji družbenoekonomski razvoj na socialističnih samoupravnih temeljih“. Kongresni dokumenti so že objavljeni kot priloge Delavske enotnosti, javna razprava o njih pa bo trajala do 15. septembra.

V „Nalogah Zveze sindikatov Slovenije v boju za nadaljnji družbenoekonomski razvoj na socialističnih samoupravnih temeljih“ so poudarjene naloge sindikata za utrjevanje položaja delavcev v odnosih družbene reprodukcije, kot to opredeljuje ustava in zakon o združenem delu. V osnutek smo zapisali, da bo sindikat spodbujal iskanje, oblikovanje in uveljavljanje bolj učinkovitih samoupravnih načinov uresničevanja ekonomskega sistema in hkrati pospeševal razvoj političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Osnutek je dovolj konkreten za akcijo organizacij in organov zveze sindikatov na vseh ravneh organiziranosti za spreminjanje razmer in utrjevanje samoupravnega načina odločanja ter za usmerjanje sindikalnega dela v žariščne probleme naše družbe.

Javna razprava bo pokazala, ali je osnutek sklepnega dokumenta 10. kongresa dovolj mobilizacijski in ali sindikalno delo usmerja v reševanje temeljnih problemov gospodarjenja na samoupravnih socialističnih osnovah.

PAVLE VRHOVEC

Razvojna dejavnost v Novolesu

Pred kakimi dvema leti je bil v Novolesu ponovno osnovan zavetnik razvojne službe, ki v teh dneh dobiva z rekonstrukcijo bivše Tesove delavnice v mizarsko delavnico vzorcev in kemijski laboratorij tudi stvarno materialno obliko. Prav je, da se tudi v našem časopisu zve, kaj dela sedaj 12-članska skupina ljudi.

Služba je bila zasnovana tako, da bi bile pokrite različne proizvodne panoge, za potrebe celotnega Novolesa. Tako so sedaj v razvoju naslednji oddelki: razvoj lesarstva, razvoj kemije, industrijsko oblikovanje z vzorčno delavnico (ki pa še ni dokončana) in projektiva teh-

nologije, imenovana Projekt TOP. V razvoj spada tudi investicijska služba, vendar je to v bistvu povsem samostojna služba. Omejil se bom na opis dela okoli projekta TOP, ki v zadnjem času zbujajo precejšnje zanimanje delavcev Novolesa.

Kaj sploh pomeni besedica TOP? To je kratica polnega naslova projekta tovarn pohištva v Straži. Kot bo iz nadaljevanja razvidno, gre za popolno prestrukturiranje Novolesove proizvodnje pohištva. Ob rekonstrukcijah obstoječih tovarn bodo potrebne tudi nekatere novogradnje, s čimer bomo morali prestopiti ograjo v smeri Hruševca in Sel.

Z realizacijo tega projekta, ki je gotovo največji v zgodovini Novolesa, bo proizvodnja pohištva, ki bo šla preko 60% v izvoz, tehnološko, organizacijsko in sociološko povsem obnovljena in bo zasedla mesto, ki ji gre med slovenskimi proizvajalci pohištva.

PROGRAMSKA ZASNOVA TOP

Novoles je v zadnjih letih naredil nekaj velikih korakov, saj mu je uspelo ustanoviti nekaj ekonomsko in tržno zelo prodornih tozdov. Pri tem mislimo predvsem na tozde TAP v Trebnjem, TPI v Soteski, TKO v Metliki in druge.

Medtem ko ugotavljamo izreden napredek, predvsem zunanjih tozdov, pa je na drugi strani očitna večletna stagnacija lesnih tozdov, predvsem teh, ki so v Straži. Podatek, da je produktivnost pohištvenih obratov v Straži za več kot 10% manjša, kot jo dosega podobna industrija v Sloveniji, je vsekakor zaskrbljujoč in zahteva temeljito analizo obstoječega stanja. V Straži so v zadnjih letih sicer opravili posamezne delne rekonstrukcije in dopolnili strojno opremo, vendar je bilo vse to tako razdrobljeno, da ne more dajati ustreznih ekonomskih učinkov.

V Novolesu pa tudi v regiji, je že dolgo časa prisotna ideja, naj bi bila vsa industrijska predelava lesa v enem kraju, to je v

(Nadaljevanje na 4. strani)

Razvojna dejavnost v Novolesu

(Nadaljevanje s 3. strani)

Straži, ki je svojo železnico naravno središče vsega roškega in delno gorjanskega območja. Nameravana graditev mehaniziranega skladišča oblovin, ki ga pripravlja novomeško gozdno gospodarstvo, tej usmeritvi pritrjuje.

V fazi izmenjave mnenj in idej je bilo največ časa posvečeno programski zasnovi nove ali rekonstruirane proizvodnje pohištva. Pri tem je obveljala misel, da je lahko tudi za novo proizvodnjo pohištva osnova obstoječi program sedanjih Novolesovih proizvajalcev pohištva, seveda primerno posodobljen in razširjen na tržno dobro raziskane modele. Tako bi bil Novoles še naprej proizvajalec gugalnikov in stolov tkzv. kolonialnega stila za ameriško tržišče, sobnih regalov z gladko in obogateno fronto tudi za sedaj že tradicionalno Ameriko, stilnega pohištva za domači trg in izvoz v Sovjetsko zvezo ter na arabsko tržišče; program pa je treba razširiti še z nekaterimi vrstami pohištva, pri čemer je mišljeno sodobno, nekoliko modificirano skandinavsko pohištvo. Posebno pa bi obogatili

program z večjo izbiro sedežnega pohištva, kjer bi lahko koristili naše možnosti pri proizvodnji slojastega lesa v TVP. Samo za izvoz v Nemčijo in Francijo bi delali fronte za omarne elemente, kar pomeni, da bi s tem Novoles postal pomemben predelovalec hrasta in drugih plemenitih listavcev in verjetno tudi iglavcev. Odločitev, da postanemo obdelovalci hrastovega lesa, je še posebej pomembna, saj je znano, da je na Dolenjskem največ hrasta, ki so ga sedaj v hlohah odvažali na druga območja. Tudi področje predelave tropskega lesa bo imelo v programih tovarn iz projekta TOP pomembno mesto. Kot poseben program bomo v okviru TOP uvedli proizvodnjo raznovrstnih miz, ki bodo dopolnjevale naše pohištvene programe (Bor Krško).

Iz navedenega sledi, da gre za popoln program pohištva, ki mu bo visoko veljavo zagotavljala obilica pravega lesa in ustrezna površinska obdelava.

Tako raznovrsten program, obogaten še s programi drugih Novolesovih tozdov, pa mogoče tudi kooperantov, bo omogočal Novolesu kompletno ponudbo v obliki inženiringa s področja notranje opreme.

TEHNOLOŠKA ZASNOVA TOP

Kot je iz uvodne obrazložitve programa razvidno, gre za zelo širok asortiman izdelkov, ki vsebuje, z izjemo kuhinjskega, vse vrste sobnega pohištva. Po zatonu škatlatega ploskovnega pohištva, ki ga je svet proizvajal na visokomehaniziranih linijah, pa v zadnjih letih vse bolj prodira

spoznanje, da je les nenadomestljiv material v človekovem okolju. Tako mišljenje pa predpostavlja povsem spremenjen tip pohištva, ki ga ni moč več v celoti izdelovati na mehaniziranih linijah. Tudi izbor izdelkov in materialov je mnogo širši, poleg tega pa se moda v tem okviru hitro spreminja. Vse to narekuje, da je treba v tem času načrtovati tako tehnologijo, ki bo sposobna hitre tržne prilagoditve in ki bo poleg tega sposobna delati dovolj širok izbor izdelkov.

Ne glede na tako smer svetovne pohištvene mode je v začetnih fazah proizvodnje vseeno mogoča visoka stopnja standardizacije elementov in tudi velike serije, ki se zmanjšajo potem, ko se elementi razpršijo k finalistom.

Tudi naša TOP bo zasnovana na tem načelu, saj bodo masivni in ploskovni elementi nastajali v dveh centraliziranih in visokomehaniziranih predelovalnicah osnovnih surovin (žaganih desk in ravnih plošč), potem pa bomo na pol obdelane elemente razdelili izdelovalcem vseh vrst pohištva.

Tako bodo torej TOP sestavljale samostojne tehnološko zaključene celote, ki bodo vključene v sistem dosegale skupni cilj.

Po sedanjih izkušnjah in glede na sedanjo stopnjo razvitosti lesne tehnologije v svetu, ne bi smel noben obrat (razen proizvodnje gugalnikov) imeti več kot 150 delavcev.

V prihodnji številki bomo prikazali idejno zasnovo delitve dela v TOP.

SLAVKO MEDLE

ODDELEK – KEMIJA

Eden od treh oddelkov razvojnega centra je tudi razvoj kemije. Naloge našega oddelka so, glede na obseg kemijske proizvodnje, v Novolesu zelo raznovrstne in obsežne. Poleg razvojnih nalog in projektov za „kemijske“ tozde; TAP, TKO in SIGMAT bo razvoj kemije sodeloval in izvajal naloge na področju površinske obdelave in lepljenja lesa za lesne tozde.

Posebna naloga je priprava metod in sodelovanje pri organizaciji vhodne kontrole kemijskih surovin za vse tozde, ki take kontrole še nimajo.

Naloge, ki jih prevzemamo v razvoju kemije, sodijo v tri vrste. Najprej so operative naloge, to je sodelovanje pri reševanju posameznih problemov, ki se pojavljajo v proizvodnji.

Taka oblika sodelovanja že teče tudi z lesnimi tozdi v Straži, čeprav je naše sodelovanje, glede na trenutno opremljenost, seveda omejeno. Pri drugi vrsti nalog gre za razvoj novih izdelkov v okviru že obstoječih tehnologij. V sodelovanju z oblikovalci razvoj pripravlja potrebna orodja in izdelava tehnološki postopek in seveda sodeluje pri uvajanju izdelka v proizvodnjo.

Tako trenutno pripravljamo novo linijo umivalnikov za TOZD TKO in proizvodnjo čolnov za TOZD Sigmat. Tretje naloge so po obsegu najzahtevnejše. Gre za pripravo in uvedbo novih tehnologij. Tako imamo trenutno v razvojnih načrtih pripravo več projektov, med njimi poliuretan, kerakril, brizganje, keramične pečnice.

Posebno zanimivo in zahtevno delo je prodaja našega znanja drugim proizvajalcem v Jugoslaviji in po svetu. Trenutno pripravljamo projekte za postavitve tovarne akrilnega pohištva v Latinski Ameriki, ker bo hkrati tudi omogočilo izvoz naših akrilnih plošč. Naloge razvoja kemije so torej zelo raznovrstne, saj moramo pokrivati zelo široko področje od proizvodnje in predelave polimernih materialov, preko površinske obdelave lesa pa do keramike. Zavedamo se, da je pogoj za uspešno delo razvoja čim tesnejše sodelovanje s tozdi. Le s skupnimi močmi in znanjem bomo lahko hitro in uspešno reševali naloge, ki predstavljajo osnovo nadaljnjega razvoja Novolesa.

Trenutno pa kot celotni razvojni center še nimamo nujnih pogojev za normalno delo; manjkajo nam laboratoriji, mo-

Notranjost pokritega skladišča decimeranega lesa, ki je končno dobilo streho.

delna delavnica in oprema. Upamo, da bodo naši prostori še letos končani, v nekaj letih pa bomo kompletirali tudi potrebno opremo, ki nam bo omogočala, da bomo lahko v celoti opravljali svoje naloge.

Trenutno delamo v razvoju kemije trije kemiki-tehnologi in strokovnjak konstruktor, z izgradnjo laboratorija pa se bomo toliko kadrovske okrepili, da se bo vsak tehnolog lahko osredotočil na posamezne naloge.

Razvoj kemije:
ANDREJ KOSEC, dipl. ing.

Akcijska konferenca ZK SOZD UNILES

Ker se je že dlje časa kazala potreba po odločnem akcijskem povezovanju komunistov na vseh ravneh združevanja dela in sredstev, so komunisti v koordinacijskem odboru sindikata, odboru za zunanjo trgovino in v koordinacijskem svetu SOZD Uniles dali pobudo za sklic akcijske konference komunistov sestavljene organizacije.

Konferenca je bila 18. junija v prostorih Lesnine, razprava pa je tekla o aktualnih nalogah komunistov SOZD Uniles na področju ekonomskih odnosov s tujino.

Akcijska konferenca ZK SOZD predstavlja praktično prvi primer in pričetek rednega sodelovanja ter akcijskega povezovanja, ki ga izrazi to poudarja resolucija 9. kongresa ZKS glede izpolnjevanja nalog iz razvojnih načrtov, zlasti na najpomembnejših področjih družbene reprodukcije.

Izrazit poudarek je namenjen hitrejšemu in učinkovitejšemu vključevanju v mednarodno delitev dela, zlasti povečevanju izvoza, kar pa lahko uresničimo le s hitrejšim in doslednim uveljavljanjem sistemskih zakonov s področja ekonomskih odnosov s tujino.

Akcijske konference so se poleg delegatov OO ZK delovnih organizacij — članic SOZD udeležili tudi: Miha Ravnik, sekretar predsedstva CK ZKS, Ivo Marenk, izvršni sekretar predsedstva CK ZKS, Janez Elikan, izvršni sekretar MK ZK Ljubljana ter komunisti delovne skupnosti Unilesa.

V predsedstvo konference so bili izvoljeni: Andrej Babnik, Iztok Miran, Slavko Erjavec — Javor Pivka, Jože Škrlj — Krasoprema Dutovlje, Slavka Globočnik — Lesnina Ljubljana, Ciril Garafolj — Liko Vrnika, Ervin Toplak — Marles Maribor, Nadja Černuta — Meblo Nova Gorica, Bojan Bencik — Novolesa Novo mesto, Lojze Štros — Stol Kamnik in Boris Rožanc — Hoja Ljubljana. V delovno predsedstvo pa so bili izvoljeni: za predsednika Ervin Toplak iz Marlesa, za člane pa Franko Štokelj iz Mebla, Vili Pavlič iz No-

Pogled na del udeležencev akcijske konference

volesa ter Drago Maselj iz delovne skupnosti SOZD Uniles.

Vili Pavlič iz Novolesa je v uvodnem referatu poudaril, da je problematika ekonomskih odnosov s tujino več kot upravičeno na dnevnem redu, saj je povečanje izvoza in okrepljeno vključevanje v mednarodno delitev dela prvenstvena naloga naše družbenoekonomske usmeritve v tem petletnem obdobju in v prihodnosti nasploh; tej temi pa je bila posvečena izredna pozornost na 9. kongresu ZKS. Večje vključevanje v mednarodno delitev dela pa predstavlja hkrati z bojem za večjo produktivnost in zmanjšanje inflacije hrbtenico izhodišč dolgoročnega stabilizacijskega programa jugoslovanskega gospodarstva in družbe v celoti.

Drago Strah iz Lesnine je poudaril mnenje komunistov Lesnine, češ da Lesnina kot trgovska hiša Unilesa še ni dovolj izkoriščena in da je sodelovanje s proizvodnimi organizacijami prešibko. Zato naj bi v ta namen na ravni SOZD pripravili predlog skupnega nastopa v tujini in poiskali organizacijske rešitve.

Majda Horvat iz Like je omenila, da so se delavci Like odrekli delitvi čistega dohodka, da bi lahko prodrli na zunanji trg. Komunisti Lika podpirajo višje oblike ekonomskega sodelovanja s tujino, vendar menijo, da so potrebne večje stimulacije za izvoz. V ta namen, naj bi se v okviru SISEOT oblikoval sklad za stimulacijo izvoza.

Vili Pavlič iz Novolesa v razpravi ni pozabil na razkorak med gospodarstvom in lesnopredelovalno industrijo, potrebo po ustreznih samoupravnih sporazumih med obema panogama, pa tudi težave glede odgovornosti med proizvodnimi in trgovskimi organizacijami.

Vinko Gobec iz Stola je omenil, da je treba v SOZD doseči veliko več skupnih akcij in obenem preprečevati neloyalno konkurenco.

Lojze Novak iz Lesnine, je menil naslednje: „Če hočemo doseči večji napredek, se moramo v SOZD skupaj dogovoriti za enoten nastop na zunanjem trgu ter za skupen razvoj prodajne mreže, prav tako pa je potrebna tudi večja povezava pri nabavi repromaterialov. Ne smemo pa zanemariti intenzivnejšega načrtovanja mladih kadrov za delo v zunanji trgovini.“

Franko Štokelj iz Mebla je govoril o nekaterih konkretnih ukrepih DO Meblo, ki naj bi pripomogli k večji izvozni dejavnosti same DO, medtem ko je Darko Vrabec iz Krasopreme navedel, da je njihova delovna organizacija veliko bolj vezana na trgovske organizacije, ker sama Krasoprema nima registracije za izvoz.

Predsednik SOZD Uniles, dr. Tone Krašovec je v razpravi omenil, da izvažamo le 20 odst. naše proizvodnje, torej se moramo zavedati, da bo le tolikšna tudi prednost pri uvozu. Sekretar predsedstva CK ZKS, Miha Ravnik je poudaril važnost intenzivnejšega iskanja novih tržišč, zlasti na področju višjih oblik gospodarskega sodelovanja, seveda ob boljšem organiziranju nastopa na svetovnem trgu za kar je potrebno: prestrukturiranje proizvodnje, boljši izvozni programi. Pri tem so zlasti pomembni inženiring ter prodaja tehnologije in znanja.

Večji izvoz v vseh temeljnih in delovnih organizacijah, ki so vključene v SOZD Uniles je nujen. „Dejstvo je, da kljub določenim doseženim rezultatom izvažamo šele peti-

no vrednosti naše proizvodnje. Če želimo delovati kot razvita lesnopredelovalna industrija in spremljati napredek te dejavnosti v svetu, bomo morali postopoma ta delež izvoza v naši skupni proizvodnji vsaj za polovico povečati, če ne podvojiti. Brez tako razširjenega obsega našega sodelovanja se v hudi konkurenci na svetovnem trgu ne bomo mogli uspešno razvijati. Obenem pa smo dolžni ravno po tej poti zagotoviti tudi več deviz za skupne družbene potrebe, saj smo ena izmed redkih dejavnosti, ki ima znaten del surovinske osnove zagotovljene v bogastvu domačih gozdov. To so dejstva, ki jih ne moremo spregledati, zavreči ali odlagati. In to so dejstva, ki jih morajo pri svojem delu in ravnanju upoštevati vsi komunisti v SOZD Uniles in jih tudi uresničevati (iz uvodnega referata).

Osnovne organizacije ZK združenih organizacij SOZD Uniles bodo na osnovi ugotovitev akcijske konference ZK SOZD sprejele sklepe, ki navajajo naslednje zadolžitve in usmeritve: dosledno izvajanje akcijskega programa skupnih nalog SOZD Uniles na področju ekonomskih odnosov s tujino, prodaja izdelkov Unilesa na svetovnem trgu v vrednosti 560 milijonov dolarjev v obdobju 1981–1985, bolj smotrno sodelovanje pri nastopih na svetovnem trgu in pri iskanju novih tržišč, predstavništvo in mešani podjetji v tujini, kar nam bo omogočilo celovitejšo ponudbo. Prav tako se moramo usmeriti v višje oblike ekonomskega sodelovanja s tujino, predvsem v opremljanje večjih investicijskih objektov, večjih naselij in v izgradnjo novih lesnosurovinskih objektov.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Akcijska konferenca ZK SOZD UNILES

(Nadaljevanje s 5. strani)

Izrazito prednost moramo posvetiti proizvodnji za izvoz in v ta namen usmeriti domače in uvožene repromateriale in surovine ter bolj spoštovati dobavne roke in kakovost izdelkov.

V vseh OO ZK SOZD Uniles bomo pripravili posebne programe delovanja v zoženih materialnih pogojih za letošnje in naslednje leto, pri čemer so opredeljeni: načrt poslovanja v zaostrenih razmerah, časovno možni zastoji v proizvodnji, nadomestilo uvoznega materiala z domačim ali uvoženim materialom s klirinškega področja, preusmeritev delavcev na nove oziroma druge programe. Program zajema tudi vprašanje osebnih dohodkov delavcev v zmanjšani proizvodnji.

Komunisti SOZD Uniles so obljubili, da bodo vse ugotovitve in stališča akcijske konference prenesli v svoje osnovne organizacije in se zavzeli, da jih te sprejmejo kot svoje sklepe ter poskrbijo za njihovo praktično izvedbo. Pri tem bo predsedstvo konference, ki ga sestavljajo koordinatorji OO ZK vseh združenih organizacij SOZD, spremljalo uresničevanje sklepov, sprejetih v osnovnih organizacijah.

VLASTA VAJDA

NA DOLENJSKEM LE TOVORNJAKI?

Pri bolj natančni študiji dnevne obremenjenosti slovenskih komunikacij postane jasno, da je Dolenjska, kar se železnicekega tovornega prometa tiče, na zemljevidu bela sila. Le železnica od Ljubljane do Grosupljega je dnevno obremenjena z več kot tisoč tonami tovornega prometa, sicer pa dominira cesta Ljubljana – Zagreb, po kateri se dnevno prevozi med 10.000 do 20.000 ton dnevno. Z 3.000 do 10.000 tonami dnevno sta obremenjeni cesti avto cesta Novo mesto in Ljubljana – Žlebič, z 2000 do 3000 tonami dnevno pa cesti Žlebič – Kočevje in Novo mesto – Dvor.

Nov pomivalni stroj za posodo je velika pridobitev za delavke v kuhinji. Stroj ima veliko kapaciteto in je prav zaradi tega odpravil ozko grlo, ki se je pojavljalo ob delitvi malic

Športne igre

V soboto, 19. 6. 1982, so se v Dutovljah na Krasu odvijale 2. letne igre delavcev SOZD Uniles v streljanju, namiznem tenisu in šahu pod pokroviteljstvom Krasopreme iz Dutovelj in Iztoka iz Mirna.

Zaradi pomanjkanja ustreznih športnih objektov v Dutovljah so se tekmovanja odvijala še v dvorani TVD Partizan v Sežani (namizni tenis) in na strelišču Maestozo v Lipici (streljanje – ženske).

Tekmovanja se je udeležilo 8 ženskih in 9 moških ekip v streljanju, 5 ženskih in 7 moških ekip v namiznem tenisu ter 8 kombiniranih ekip v šahu.

Doseženi so bili sledeči rezultati:

STRELJANJE – ženske ekipno

1. Javor 485 krogov
2. Marles 473 krogov
3. Meblo 455 krogov

Ženske posamezno

1. Banovič Marija (Javor) 170 krogov
2. Batagelj Lavra (Meblo) 163 krogov
3. Tupolovec Anica (Marles) 163 krogov

STRELJANJE – moški ekipno

1. Stol 850 krogov
2. Krasoprema 819 krogov
3. Meblo 805 krogov

Moški posamezno

1. Baranja Karlo (Javor) 177 krogov

2. Bertonec Peter (Stol) 174 krogov

3. Bajde Marjan (Stol) 174 krogov

NAMIZNI TENIS – ženske

1. Liko
2. Javor
3. Marles

NAMIZNI TENIS – moški

1. Meblo
2. Lesnina
3. Javor

ŠAH

1. Stol 20,5 točk
2. Javor 17,5 točk
3. Marles 16,0 točk

Po zaključku tekmovanja je bila v hotelu Triglav v Sežani razglasitev rezultatov in podelitev priznanj. Kljub oddaljenosti posameznih tekmovalnih ekip je dobro razpoloženje ob glasbi zadržalo marsikoga.

Ne glede na dosežene rezultate upamo, da so se tekmovalci in gostje v naši sredi dobro počutili in da so take igre prispevek k medsebojnemu spoznavanju in sodelovanju tudi na drugih področjih.

Organizacijski odbor

V SLOVENIJI 244 INDUSTRIJSKIH TIROV

Čedalje bolj postaja jasno, da je z energetskega in ekološkega vidika promet blaga z železnico veliko bolj gospodaren, kot pa promet po cestah. Medtem, ko smo v prejšnjih desetletjih v Sloveniji na veliko ukinjali industrijske tire in se zanašali le

na cestni promet, pa je po letu 1980 prišlo do preobrata in število skupne dolžine industrijskih tirov se zopet večja. Sedaj imamo 244 industrijskih tirov v skupni dolžini 349 km. Po njih letno prevozimo 14,2 milijona ton blaga ali 66 odstotkov blaga, ki ga je v Slovenijo in Istro pripeljala železnica. 37 delovnih organizacij v Sloveniji ima na industrijskih tirih celo lastne lokomotive.

Obletnica

OB 40 LETNICI SMRTI ŽAGARJA IN KOMUNISTA PERA BRKOVIČA

Mnoge stvari iz tistih časov, ko so se delovci sestajali le ilegalno, so šle v pozabo. Mnogi med njimi so omahnili pod zobom časa. Veliko jih je padlo v NOB. Okolica Soteske in topliške doline je imela takšne ljudi, ki so bili luč narodu.

Tako so imeli tudi soteški delavci v svojih vrstah voditelje, ki se jih mnogi še danes spominjajo kot simbolov tistega časa. In ko je prišla velika vojna, so mnogi odšli za vedno.

Prav letos poteka 40 let, odkar so Italijani v zadnjem ofenzivnem sunku leta 1942 v enakem boju ujeli soteškega žagarja in komunista Brkoviča Pera. S tovariši je bil skrit v

grmovju, vendar se je le za kratek čas oddaljil od njih in ostal sam.

Naenkrat so ga obkolili Italijani. Ostali partizani so ugotovili, da je sprejel boj, ker je bilo slišati zelo močno streljanje, vendar mu je verjetno zmanjkalo municije, saj so Italijani dobesedno planili nanj. Ta boj se je odvijal v Suhi krajini. Ujete ga partizana Pera so Italijani mučili, da bi jim kaj izdal, vendar od njega ni bilo glasu. Ustrelili so ga v Budganji vasi.

Pero je bil doma iz Hrvaškega Zagorja. V Sotesko je prišel leta 1932. Zaposlil se je na žagi. Takoj se je vključil v „rdečo organizacijo“. Bil je odličen organizator in ker je imel do ostalih sodelavcev tovariški odnos, so ga takoj sprejeli za svojega. To pa ni ostalo skrito delodajalcem. Ker pa je bil vreden in dober delavec, mu niso mogli do živga.

Tudi doma je zbral okoli sebe mlade sodelavce. Stanoval je v Drenju. Imel je dosti napredne literature. Tesnejše organizacijske stike je imel s: Maksom Henigmanom, Picljevimi fanti z Gornjega polja, Puclevimi iz Drenja in mesarjema Blatnikoma.

Takoj ob razpadu stare Jugoslavije je pozival svoje prijatelje in znance, naj orožje shranijo in ga naj ne izročajo okupatorju. Tako so po njegovi zaslugi in zaslugi še nekaterih drugih zbrali v teh krajih dosti orožja. Kar je že bilo mož in fantov leta 1941 v

partizanih, so morali v hudi zimi v globoko ilegalo. Šli so v trojke. Vezlo je z več trojkami zelo prizadevno in organizirano vodil Pero. Hodil je iz enega kraja oziroma vasi v drugo in ilegalne partizane obveščal o vseh namerah sovražnika. Največ so se sestajali pri Puclevih v Drenju, Blatniku in Picljevih. Ker je bil že leta 1941 poleti osnovan odbor OF za ta kraj, je imel Pero pooblastila in veliko odgovornost, da morala v tej hudi zimi ni zamrznila. Toda takoj spomladi 1942, ko še ni popolnoma skopnel sneg, gre Peru pripisati, da je dosti fantov odšlo v gozdove. Tudi sam je odšel z njimi. Pero je bil nekaka meglatna sila, ki je delovala na človeka. Bil je zelo inteligenten. Tudi na svojo zunanost je zelo dosti dal. Marsikatero dekle se je ozrlo za njim, saj je iz njegovih oči sijala neskončna milina in jasen pogled.

V partizanih je bil mnogim za zgled, kakšen pravzaprav mora biti sleherni partizan, kako se je treba obnašati do civilnega prebivalstva. Bil pa je pravi vzor tovarštva. Res je tako, kakor je napisal Daki, da so najboljši padli. Padel je junaško tudi žagar Pero Brkovič. Bil je žagar z dušo in srcem. Čeprav ni bil domačin, se ga ljudje še danes prav živo spominjajo, ker so v njegovi osebnosti videli pravi lik borca za socializem, še posebej pa res pravega tovarštva, ki ga je takrat zagovarjal s tako vnemo, da so se marsikateremu orosile oči pa tudi stisnile pesti, ko so prišli res težki časi.

Na fotografiji je poleg Brkoviča še njegov soborec žagar Stanko Pucelj, ki je padel leta 1944 na Javorovici na Gorjanjih. Nikoli ni dovolj napisanega o neznanih junakih NOB, ki so bili res enkratni.

TONE VIRANT

Novoles se predstavi

*Novoles je firma znana,
ki ne zmore jo Ljubljana.
Slavo in ugled uživa,
na slovesu pridobiva.*

*Kdo so neumorni udi,
od katerih vsak se trudi,
da bi delal gospodarno,
pametno in preudarno?*

*To so vendar tozdi dični,
med seboj tako različni,
ki zdaj skupaj so v verigi,
naj bo v dobrem ali v brigi.*

*TPP—ju v Gotni vasi
dolarski megle se časi,
Reklamacije dobiva,
kup napak pri tem odkriva.*

*Stilno giblje se na ničli.
Za naprej izgledi pičli,
terjajo povpravke cene,
da se hitro kaj ukrene.*

*Dobro polje naša žaga,
dobro si uspehe vaga.
Ta uspešnost ni slučajna,
polna vselej je blagajna.*

*Če blago želiš sodobno,
teci koj v pohištvo drobno
in izbiraj vse po volji,
saj izbor imaš najbolji.*

*TVP pa se sekira,
ker izvoz njegov mu hira.
Če v promet ne grejo plate,
čakajo ga — prazne gate.*

*Slaven je gugalnik z Dvora,
čvrst in lep kot kakšna gora.
Ta izdelek Novolesa
je pomagal do slovesa.*

*Ko v Soteski se ustaviš,
TOZD ugleden tam pozdraviš:
iverko plastificira,
manj proda in se sekira.*

*Tap manjka monomera,
pičla je uvozna bera.
Kam kreniti, kaj storiti,
da ne zanjde TAP se v riti.*

*S TAP-om TKO je v zvezi,
kot planinca dva v navezi:
če se s TAP-om kaj ušpiči,
pade TKO pri priči.*

*Proizvodnja v selu račjem
je podobna gnezdu sračjem.
IGK — tovarna škarta,
zguba — razpoznavna karta.*

*Si gmat rad bi še uvažal,
pa do slej ni nič izvažal.
Sigmat — dolarje na mizo,
pa dobil boš še devizo!*

*Pridna, dobra je ekipa
tam v Kostanjevici Lipa.
Te ne tarejo težave,
pa je zmeraj vedre glave.*

*BOR z Metalko koketira,
zase kuhinjo izbira,
da bi šla mu proizvodnja,
rentabilna in ugodna.*

*Ne bilo bi Novolesa,
če ne bi imeli TES—a.
Če želiš njega uslugo,
smrt dočakaš prej in kugo.*

*Kakšna pota so prodaje,
mar v izvozu se nam maje,
kdo nabavo nam ureja,
zveš takoj od BLP—eja.*

*Zraven pisane te družbe
najdeš se strokovne službe.
Novoles je vzor in dika,
prav zares in — kot se šika!*

Novice iz TOZD SIGMAT BRESTANICA

V glasilu DO Novoles smo že poročali o „akciji 88“ — izvršnega odbora sindikalne organizacije tozda Sigmat, s katero smo želeli na svojstven način obeležiti spomin na tovarša Tita. To akcijo smo uspešno izvedli v aprilu 1982 in lahko se pohvalimo, da ob novi proizvodni hali in ob delu ograde zelena bariera že uspešno raste. Izvršni odbor sindikata je tudi pobudnik drugih akcij, kajti mladinska osnovna organizacija naši temeljni organizaciji

(Nadaljevanje na 8. strani)

ZAHVALA

Zahvaljujem se DSSS za pomoč.

Marica Šenica

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta Janeza Palčiča se iskreno zahvaljujemo sindikalni organizaciji TOZD TSP in TOZD TVP za venca, sodelavcem v tozdu TSP pa tudi za denarno pomoč.

Sinovi Franc, Jože in Silvo Palčič

Pero Brkovič in Stanko Pucelj leta 1940

(Nadaljevanje s 7. strani)

trenutno ni aktivna. Zato je sindikat dal pobudo, da se v čim krajšem možnem roku ustanovi OO ZSMS tozda Sigmata.

13. junija 1982 v popoldanskem času izven rednega delovnega časa, je sindikat organiziral akcijo čiščenja okolice. Udeležba je bila sicer skromna, vendar smo uspeli urediti in počiščiti dvorišče in okolico naše temeljne organizacije.

V planu imamo tudi popoldansko akcijo postavitve novih velikih vhodnih vrat in predstavitev dela ograde. Tako bi pridobili predvsem večji parkirni prostor.

F. CURHALEK

Sindikalni izlet TOZD TVP

V petek, 18. 6. 1982, smo se v zgodnjih jutranjih urah zbrali na novomeški avtobusni postaji ter se odpravili na izlet v Bratislavo, Brno in na Dunaj. Udeležencev je bilo skoraj sto, tako da nas je bilo za dva polna avtobusa.

Pod vodstvom kompasovih vodičev smo se napotili proti jugoslovansko - avstrijski meji skozi Krško, Celje in Maribor ter po krajšem počitku prispeli na Sentilj. Po carinskih formalnostih smo veselo nadaljevali pot po Avstriji. Med vožnjo smo si imeli priliko ogledovati lepo obdelana polja, sadovnjake, vinograde in občudovati zagnanost avstrijskih kmetov, da čimbolj obdelajo svojo zemljo. Po dolgi večerni vožnji s krajšimi postanki smo končno prispeli na avstrijsko - češkoslovaško mejo. Tu smo morali nekaj časa počakati, da so češki

cariniki temeljito opravili svoj posel, pregledali dokumente in preiskali avtobusa. V tem času smo imeli dovolj časa, da smo si ogledali obmejni prostor, ograjen z dvojno ograjo, zaščitne bunkerje ob cesti in masivno rampo, katero sta ročno odpirala dva vojaka.

Končno smo se znebili neprijetnega občutka na meji in se

zapeljali proti Bratislavi, kjer sta nas počakala dva češka vodiča. Po ogledu starega dela mesta smo se napotili na bratislavsko staro trdnjavo, ki stoji na hribu sredi mesta. Po vodičevi pripovedi je bil grad zgrajen že leta 1300 in je služil za zavarovanje plovnihi poti na Donavi. V zgodovini je bil tarča mnogih osvajalcev, nazadnje tudi zatočišče umikajoče SS - legije, ki pa ni izdržala sovjetskih napadov ter se predala. Sedaj je ta grad muzej, hkrati pa tudi predsednikova rezidenca v času bivanja v Bratislavi.

Vodič nas je popeljal tudi na drugo stran mesta, kjer smo si ogledali veliko grobnico in spomenik padlim sovjetskim osvoboditeljem mesta. Po pripovedovanju vodiča je to največji in najlepši spomenik, ki je postavljen padlim sovjetskim vojakom na ozemlju Češkoslovaške. Po ogledu tega spomenika smo izkoristili počitek za okrepitev v bližnjem bifeju. Poizkus nekaterih, da bi se tudi najedli, je bil brezuspešen, kajti v bifeju niso imeli hrane.

Iz Bratislave smo po hitri avtocesti krenili proti Brnu in po treh urah vožnje prispeli v glavno mesto Moravske, kjer naj bi prenočili. Vodiči so nas zapeljali v nov hotel Veronež, kjer smo si razdelili sobe, nato pa šli na večerjo v restavracijo. Pri večerji so nekateri negodovali,

Spomenik padlim osvoboditeljem Bratislave

ker je bila solata sladkana, toda večina se ni ozirala na to, kajti bili smo lačni.

Nočno življenje v hotelu se je začelo že ob 21,00 uri, tako da je bil hotelski nočni bar kmalu poln. Ob poceni češkem pivu in dobri glasbi so se mnogi izletniki zabavali do jutra.

Po načrtu vodičev smo imeli naslednji dan prosto do kosila in to so mnogi izkoristili za nakupe.

V popoldanskih urah smo se poslovili od čeških vodičev, ter

se napotili proti bližnji meji. Po krajšem pregledu in kontroli smo prestopili mejo ter veseli in zadovoljni nadaljevali pot proti Dunaju. Tu smo se zadržali na ogledu mesta, nekaj časa pa smo posvetili tudi ogledu cesarskega dvora avstrijskih vladarjev. Po krajšem premoru smo se napotili proti domu in brez problemov prestopili mejo vsi srečni, da smo zopet doma na svojem. Ni zastoj tisti pregovor, ki pravi: „Povsod je lepo, doma je najlepše!“

P. M.

Cesarski dvor na Dunaju - vodnjak

Glasilo „NOVOLES“ ureja uredniški odbor. Odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto - Straža. Naklada 2950 izvodov. Stavek, filmi in montaža: DITC, TOZD Dolenjski list. Tisk: DITC, TOZD Tiskarna.

Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421/72 z dne 31. januarja 1978.